

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 75/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Sabóom, Obchodná 187/6, Sečovce, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Tk 2/2015, ako aj postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Ntro 1/2017 a jeho uznesením z 13. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Tk 2/2015 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“), ako aj postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Ntro 1/2017 a jeho uznesením z 13. novembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Sťažovateľ namieta prietahy v napadnutom konaní okresného súdu vedenom pre trestný čin vraždy podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1 a 2 písm. c) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení do zákona č. 253/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Konanie bolo začaté na základe obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 1 Kv 15/12/8800-158 z 29. októbra 2015.

3. Sťažovateľ opisuje priebeh napadnutého konania okresného súdu takto: *„Prvé hlavné pojednávanie sa uskutočnilo 11.03.2016, na ktorom boli vypočutí sťažovateľ, spoluobžalovaní a poškodená. Na hlavných pojednávaniach v dňoch 27.05.2016, 26.08.2016, 30.09.2016, 07.10.2016, 14.10.2016, 02.12.2016, 27.01.2017 a 24.03.2017 boli vypočutí svedkovia a boli vykonané dôkazy. Pojednávanie určené na 15.05.2017 bolo zrušené z dôvodu ospravedlnenia obhajcov pre ich práceneschopnosť. Nový termín pojednávania bol určený až na 11.09.2017, avšak tento termín bol zrušený z dôvodu*

zlomenia nohy prísediacej. Nový termín bol určený na 23.10.2017, tento termín bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti prísediacej. Nový termín bol určený na 04.12.2017, na ktorom bol vypočutý znalec. V súčasnosti je vytýčený termín na 08.02.2018.“

4. Keďže sťažovateľ nepovažoval postup okresného súdu za plynulý a bezprieťahový, jeho obhajca 23. októbra 2017 adresoval okresnému súdu sťažnosť pre nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku. Argumentoval, že *„prejednávanie predmetnej veci trvá neprimerane dlho, určené termíny hlavného pojednávania boli viackrát zrušené a trestné stíhanie sťažovateľa trvá už viac ako 11 a pol roka...“*. Krajský súd, ktorému bola predložená táto sťažnosť na rozhodnutie, ju napadnutým uznesením podľa § 55 ods. 5 písm. a) Trestného poriadku zamietol. Krajský súd sa stotožnil so stanoviskom predsedu senátu a predsedu okresného súdu, že okresný súd v predmetnej veci koná plynulo a bez prieťahov.

5. Sťažovateľ napriek tomu hodnotí postup všeobecných súdov ako neefektívny a navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho označených práv postupom okresného súdu, ako aj krajského súdu, aby okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prieťahov a zároveň požaduje zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu. Žiada tiež o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 15 000 € (okresný súd) a 5 000 € (krajský súd) a náhradu trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov.

8. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

K postupu okresného súdu

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

12. Z obsahu sťažnosti a jej príloh sa ústavný súd oboznámil so stavom napadnutého konania okresného súdu. V tejto súvislosti je podstatné, že obžaloba bola v predmetnej trestnej veci podaná na okresnom súde 4. novembra 2015, čím sa zároveň začalo napadnuté konanie na okresnom súde, ktorý sťažovateľ označil ako jedného z porušovateľov jeho práv. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti akcentuje dátum 29. máj 2006, keď bolo vznesené obvinenie v tejto trestnej veci. Do podania obžaloby však okresný súd nemohol vo veci konať, a teda ani ovplyvniť priebeh konania.

13. Po podaní obžaloby bol postup okresného súdu v napadnutom konaní, ako to vyplýva z napadnutého uznesenia krajského súdu, takýto: „... bol nariadený termín hlavného pojednávania na deň 11.03.2016. Na hlavnom pojednávaní dňa 11.03.2016 boli vypočutí obžalovaní [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], poškodená [REDAKOVANÉ] a hlavné pojednávanie bolo odročené za účelom predvolania ďalších svedkov na deň 27.05.2016. Na hlavnom pojednávaní dňa 27.05.2016 boli vypočutí svedkovia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a hlavné pojednávanie bolo odročené na dni 26.08.2016,

30.09.2016, 07.10.2016 za účelom predvolania svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]. Na hlavnom pojednávaní dňa 26.08.2016 bol vypočutý svedok [REDACTED] a hlavné pojednávania dňa 30.09.2016, 07.10.2016 sa nekonali z dôvodu ospravedlnenia obhajcu. Obžalovaným [REDACTED] a [REDACTED] bol ustanovený náhradný obhajca a určený termín hlavného pojednávania na deň 14.10.2016, na ktorom bol vypočutý svedok Pajdič a hlavné pojednávanie bolo odročené na deň 02.12.2016. Na hlavnom pojednávaní dňa 02.12.2016 boli vypočutí svedkovia [REDACTED], [REDACTED] a bolo odročené na deň 27.01.2017. Na hlavnom pojednávaní dňa 27.01.2017 boli prečítané výpovede svedkov a bolo odročené na deň 24.03.2017. Na hlavnom pojednávaní dňa 24.03.2017 boli prečítané výpovede svedkov a bolo odročené na deň 15.05.2017 za účelom predvolania znalcov. Hlavné pojednávanie dňa 15.05.2017 bolo zrušené z dôvodu ospravedlnenia obhajcov pre ich práceneschopnosť a to zvoleného obhajcu JUDr. Jozefa Sabó, ako aj náhradného obhajcu JUDr. Fulku. Nový termín hlavného pojednávania bol vytýčený na deň 11.9.2017 a to aj z dôvodu ustanovenia dvoch nových náhradných obhajcov a nevyhnutnosti oboznámenia sa so spisom. Dňa 03.08.2017 telefonicky oznámila prísediaca pani [REDACTED], že sa nezúčastní hlavného pojednávania 11.09.2017 z dôvodu zlomenia nohy. Sadru mala mať 8 týždňov a z tohto dôvodu súd určil nový termín hlavného pojednávania na deň 23.10.2017. Dňa 12.10.2017 prísediaca [REDACTED] oznámila telefonicky, ako aj mailom, že bude práceschopná od 01.12.2017, z tohto dôvodu bol určený nový termín hlavného pojednávania na deň 04.12.2017.“ Na tomto hlavnom pojednávaní bol vypočutý znalec. V súčasnosti je nariadený termín hlavného pojednávania na 8. február 2018.

14. Postup okresného súdu možno podľa ústavného súdu hodnotiť ako plynulý, okrem obdobia od mája 2017 do novembra 2017, keď najprv z dôvodu práceneschopnosti obhajcov sťažovateľa (zvoleného, ako aj náhradného) a potom prísediacej sa neuskutočnili žiadne hlavné pojednávania. Po oznámení prísediacej, že je práceschopná, bolo nariadené hlavné pojednávanie, na ktorom bol vypočutý aj znalec, na 4. december 2017. Nariadený je tiež ďalší termín pojednávania na 8. február 2018.

15. Ústavný súd preto v posudzovanom prípade nevníma nedostatky v efektívnosti postupu okresného súdu a zároveň tvrdí, že pri posudzovaní dĺžky a priebehu konania je potrebné prihliadnúť aj na okolnosti prípadu aplikujúc metódu „*in concreto*“. To znamená, že ústavný súd pri posudzovaní možného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zobral do úvahy nielen dĺžku konania, ale prihliadal aj na istú skutkovú zložitost' prejednávanej trestnej veci. Vychádzajúc z uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že priebeh napadnutého konania okresného súdu ešte zodpovedá obsahu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nedostatky v postupe okresného súdu vrátane určitej nečinnosti nedosiahli takú úroveň a intenzitu, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako porušenie týchto práv sťažovateľa.

16. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, I. ÚS 92/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, III. ÚS 26/2011) alebo návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 199/02).

17. Zistené poznatky o priebehu napadnutého konania okresného súdu boli podkladom pre záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť v tejto časti je zjavne neopodstatnená. Z tohto dôvodu ju preto ústavný súd už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

II.2 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru

18. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

19. Ústavný súd k tejto časti sťažnosti sťažovateľa konštatuje, že sťažovateľ porušenie svojho práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru postupom okresného súdu nepodporil žiadnou argumentáciou. Takáto absencia odôvodnenia tejto časti sťažnosti zakladá dôvod na jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

20. Z čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (III. ÚS 38/05).

21. Vzhľadom na dôvody zakladajúce odmietnutie sťažnosti v časti namietajúcej porušenie sťažovateľovho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením čl. 13 dohovoru a skutkovým stavom popísaným v sťažnosti, ktorý by mohol reálne zakladať dôvod na vyslovenie porušenia tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

K postupu krajského súdu a jeho napadnutému uzneseniu

22. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu a jeho napadnutým uznesením ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom neuviedol žiadnu relevantnú právnu argumentáciu.

23. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

24. V sťažnosti absentuje minimálna argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislostí k porušeniu v sťažnosti označených práv postupom krajského súdu a jeho napadnutým uznesením. Uvedené odôvodňuje záver ústavného súdu o odmietnutí sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Ďalej absentuje ústavne relevantná argumentácia, a to, v čom sťažovateľ vidí porušenie jeho konkrétnych ústavných práv. Inak povedané, sťažnosti chýba jej relevantné odôvodnenie (požiadavka vyplývajúca z § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

25. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatoval, že sťažnosť sťažovateľa v tejto časti neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa ani podstatnú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, v dôsledku čoho ju ústavný súd v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

26. Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa, ktoré v nej uplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2018